

Výroční zpráva Národní technické knihovny

2015

NTK = srdce Kampusu Dejvice

Výroční zpráva Národní technické knihovny 2015 / NTK = srdce Kampusu Dejvice

ISSN 1804-5464

ISBN 978-80-86504-34-6

© Národní technická knihovna 2016

Obsah

Na cestě k akademické kampusové knihovně	4
Projekt Kampus Dejvice	6
Propojení: ČVUT + NTK + ÚOCHB + VŠCHT	6
Rozrůstání: ČVUT + NTK + ÚOCHB + VŠCHT + MČ6 + UK	6
Ostrý start – Memorandum o společném zájmu	7
(Pře)žije Kampus Dejvice?	7
Knihovna ÚOCHB v NTK.....	9
ChemTK v dejvickém kampusu – rok druhý.....	10
Knihovní služby pro kampus.....	11
IT – rok změn	13
Hospodaření NTK v roce 2015	14
Statistiky.....	19
Hlavní statistické ukazatele činnosti NTK v roce 2015	19

Na cestě k akademické kampusové knihovně

Rok 2015, druhý rok transformace, byl rokem zřetelných pokroků, a to jak těch neviditelných uvnitř, tak i těch zřetelných zvenčí.

Díky energii nového šéfa vnějších vztahů se ve velkém stylu podařilo zahájit novou úroveň spolupráce všech „obyvatel“ dejvického vysokoškolského areálu. Názvem Kampus Dejvice dávají všichni partneři veřejně na vědomí svůj pocit sounáležitosti. Rektoři tří vysokých škol, jejichž větší či menší části tu sídlí, ředitelé jednoho špičkového výzkumného ústavu a jedné (ze zahraničí) významné knihovny podpořeni entuziastickým starostou Dejvic (a okolí) se rozhodli nově definovat Kampus Dejvice jako společenství, které pečuje jak o odbornou, tak i o společenskou úroveň pořádaných aktivit a navíc se bude snažit ovlivnit i městotvornou (vlastně kampusotvornou) podobu exteriéru parteru celého areálu.

Druhý rok činnosti veleúspěšného sdružení ChemTK synergicky integrujícího fondy a služby VŠCHT Praha a NTK byl zároveň jeho rokem posledním, aby umožnil vznik společnosti TECH. Ta se hladkou integrací ÚOCHB AV ČR v samém závěru roku stala nejsilnějším zdrojem chemických informací a služeb v celé České republice. „Nikdy nevstoupíš dvakrát do téže řeky“ se opět potvrdilo: i když zkušenosti z první integrace mnohé usnadnily, rozsah fondů (a jejich „prolnutí“), charakter služeb a potřeb nového partnera, integrace katalogu propojeného s mateřským katalogem Knihovny Akademie věd – to všechno prověřilo schopnosti i flexibilitu na obou stranách. Po půl roce společného provozu můžeme myslím zodpovědně říci, že panuje spokojenost na obou – a vlastně na všech třech – stranách. Zbývá navrhnout postup integrace elektronických zdrojů a důraz ÚOCHB na ně vede ke hledání řešení optimálních pro všechny tři partnery. Sjednocená prezentace zdrojů všech tří partnerů dnes již umožňuje – kde to je možné – využívat zdroje všech tří v uživatelsky přívětivém, elegantním a jednoduchém prostředí.

Vytrvalým úsilím šéfa – lépe řečeno celého týmu odboru služeb – o jejich modernizaci se díky přebudování koncepce referenčních služeb podařilo přivést je na evropskou a snad i světovou úroveň. Svědčí o tom STAR certifikát od Resource Sharing Initiative Americké knihovnické asociace, zájem vynikající kalifornské univerzity o výměnné pobyty i stále rostoucí počet pozitivních komentářů činnosti „služeb“ v různých médiích. Nepochybně tomu přispělo i systematické vzdělávání celého omlazeného týmu i exponování v mezinárodních aktivitách. A tak věřím, že jsme na správné cestě dobře sloužit v jedné fázi akademického výzkumného a vzdělávacího provozu.

Nejméně viditelnou, ale ve skutečnosti klíčově důležitou složkou dnešní knihovny jsou informační technologie. Mladý tým se po konsolidaci největších obtíží pustil – po pěti letech provozu – do rekonstrukce, modernizace, zvýšení spolehlivosti a bezpečnosti celého systému. A to od samých základů: úložišť, zálohování, firewallů, serverů a jejich řízení přes knihovní systémy až po uživatelsky viditelná řešení úplné digitalizace Ballingova sálu, nové kvality uživatelských terminálů až po takovou drobnost, jako je možnost připojení notebooku k síti kabelem. Systematická práce na standardizaci a kodifikaci uvolňuje ruce pro vymýšlení nových vylepšení i takových legráček, jako je u nejmladších návštěvníků oblíbené interaktivní pískoviště.

Díky skvělé spolupráci „služeb“ a oddělení provozu spokojenosti návštěvníků jistě přispívá i v Česku unikátní otevírací doba: s výjimkou letních prázdnin a Vánoc je knihovna otevřená celý týden 24 hodin denně. Ale i všechny části knihovny, které jsem nezmínil, ať to je nepříliš

oblíbený, leč důležitý odbor administrativní a správní anebo odbor ekonomicko-provozní, spolehlivě fungují a poskytují bezpečné zázemí ostatním.

To vše mi dává víru, že projekt CzechELib, jehož příprava konečně začala na samém konci roku, knihovnu nejen nezabije, ale posílí na její cestě stát se vskutku národní akademickou kampusovou knihovnou.

Děkuji všem, kdo mne v této víře utvrzují.

Martin Svoboda, ředitel

Projekt Kampus Dejvice

V dejvickém kampusu sídlí tři vysoké školy, Ústav organické chemie a biochemie AV ČR a v jeho centru Národní technická knihovna. Prostor kampusu však díky historickým okolnostem nebyl doposud zcela jasně vymezen, snahy o vylepšení jeho podoby byly roztržité, areál neměl ani svůj oficiální název.

Výstavba kampusu začala ve 20. letech podle plánů Antonína Engela, krize a druhá světová válka však způsobily, že jeho plány byly realizovány pouze částečně. Další významné období stavebního boomu v kampusu spadá do 60. let, další významné stavby byly postaveny na začátku tohoto tisíciletí a staví se dosud (více informací o historii výstavby v Kampusu Dejvice najdete v příloženém letáku).

Tím, že v roce 2009 byla v samotném srdci kampusu otevřena budova Národní technické knihovny, která slouží nejen studentům, profesorům a celé akademické obci, ale i dalším skupinám uživatelů, začaly se otevírat možnosti nejrůznějším druhům spolupráce. Neutrální postavení NTK vedlo k myšlence vytvořit projekt Kampus Dejvice, který byl nastartován právě v roce 2015.

Propojení: ČVUT + NTK + ÚOCHB + VŠCHT

V únoru 2015 se poprvé sešla pracovní skupina složená z PR pracovníků ČVUT, NTK, ÚOCHB a VŠCHT s cílem postupně zatraktivnit areál dejvického kampusu tak, aby byl zajímavý nejen pro studenty, vědce a profesory, ale přitahoval i pozornost veřejnosti, potažmo médií. Mezi první úkoly skupiny patřila příprava memoranda o spolupráci zainteresovaných subjektů, definice názvu dejvického kampusu, návrh loga, vyvolání diskuse o podobě kampusu a příprava ankety zjišťující potřeby studentů v kampusu.

Dne 2. dubna 2015 se na popud Martina Svobody, ředitele NTK, sešli nejvyšší představitelé institucí kampusu. Historicky první společné schůzky se na půdě NTK zúčastnili Zdeněk Hostomský, Martin Fusek (ředitel a zástupce ředitele ÚOCHB), Petr Konvalinka (rektor ČVUT), Karel Melzoch (rektor VŠCHT) a Martin Svoboda (ředitel NTK).

Účastníci deklarovali „zjevný zájem na spolupráci od fyzického vzhledu kampusu přes kulturní a společenské akce až po odbornou spolupráci“ a dohodli se definovat a zastřešit tyto oblasti formou Memoranda o spolupráci.

Rozrůstání: ČVUT + NTK + ÚOCHB + VŠCHT + MČ6 + UK

Po první schůzce jsme začali ladit detailní znění memoranda a vymezili prostor kampusu. V takto vymezeném prostoru se nachází i KTF UK a pozemky spravované MČ Praha 6. Proto byli k dalším jednáním přizváni i rektor Univerzity Karlovy v Praze Tomáš Zima a starosta městské části Praha 6 Ondřej Kolář.

Pracovní skupina se po diskusích shodla na názvu Kampus Dejvice, kampus získal i své první logo.

V dubnu 2015 odstartovala první společná akce NTK, ČVUT, VŠCHT, ÚOCHB a KTF UK – Cross Campus. Štafetového závodu kolem knihovny se zúčastnilo 48 družstev ze všech kampusových institucí. Duchovním otcem závodu, který bude pokračovat i v dalších letech, je Martin Fusek, hlavním organizátorem a koordinátorem akce NTK.

Ostrý start – Memorandum o společném zájmu

Text memoranda schválily nejvyšší orgány všech zúčastněných institucí a Memorandum o společném zájmu mezi Českým vysokým učením technickým v Praze, Městskou částí Praha 6, Národní technickou knihovnou, Univerzitou Karlovou v Praze, Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i., a Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze podepsali v Národní technické knihovně dne 17. června 2015 prof. Ing. Petr Konvalinka, CSc., rektor ČVUT, Mgr. Ondřej Kolář, starosta Prahy 6, Ing. Martin Svoboda, ředitel NTK, prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA, rektor UK, RNDr. PhDr. Zdeněk Hostomský, CSc., ředitel ÚOCHB AV ČR, a prof. Ing. Karel Melzoch, CSc., rektor VŠCHT Praha.

Aby byly naplněny cíle definované v memorandu, rozšířili účastníci memoranda společnou pracovní skupinu, která bude koordinovat kultivaci vzhledu veřejného parteru kampusu, rozvoj veřejných vzdělávacích, společenských a kulturních aktivit v kampusu a výzkumné i vzdělávací projekty a aktivity.

Pracovní skupina vytvořila anketu (O)žije Kampus Dejvice?, v níž 1 176 respondentů vyjádřilo své představy o podobě a fungování Kampusu Dejvice.

Platformou pro sdílení informací o kampusovém dění se stala facebooková stránka Kampus Dejvice ([facebook.com/KampusDejvice](https://www.facebook.com/KampusDejvice)).

V listopadu 2015 předložila pracovní skupina účastníkům memoranda Implementační plán Kampusu Dejvice na rok 2016, v němž se zabývá zejména kultivací vzhledu veřejného parteru kampusu (hlavním úkolem pro rok 2016 je najít koordinátora těchto aktivit, připravit ideovou studii a vyjasnit možné financování kultivace parteru) a společnými veřejnými, vzdělávacími, společenskými a kulturními aktivitami v kampusu.

V roce 2015 byly rovněž podniknuty kroky k ustavení Knihovny rady NTK ze zástupců všech fakult ČVUT a VŠCHT, NTK, UK a ÚOCHB s cílem budování společné knihovny tištěných i elektronických fondů.

(Pře)žije Kampus Dejvice?

Lze konstatovat, že v roce 2015 se podařilo realizovat a splnit všechny vytknuté cíle, propojit komunikaci všech institucí, fakult i aktivistů z řad studentů a projekt Kampus Dejvice byl úspěšně nastartován.

Definování a udržení značky Kampus Dejvice je závislé na soustavné „mravenčí“ práci – komunikaci všech zúčastněných, propojování sociálních sítí, osobních kontaktů, spolupráci se studentskými senáty, spolky i aktivními jedinci, čeká nás tvorba kampusového webu a mnohé další úkoly.

Zásluhu na vzniku projektu Kampus Dejvice mají zejména ředitel NTK Martin Svoboda a zástupce ředitele ÚOCHB Martin Fusek, kteří tuto aktivitu iniciovali, i účastníci memoranda, kteří byli schopni a ochotni dohodnout se na konkrétních cílech. Velký dík patří i všem členům pracovní skupiny.

Milan Šindelář, vedoucí oddělení komunikace

Knihovna ÚOCHB v NTK

NTK ve snaze co nejlépe uspokojovat informační potřeby dejvického kampusu nabízí sousedním vysokým školám a vědeckým ústavům možnost částečně nebo plně integrovat jejich knihovni a informační služby do NTK. Této nabídce jako první využila VŠCHT, která svoji akademickou knihovnu sloučila s NTK. A protože odezvy uživatelů byly více než pozitivní, rozhodl se ke stejnému kroku o rok později i Ústav organické chemie a biochemie Akademie věd ČR, v. v. i. (ÚOCHB).

Integrační práce začaly již v roce 2014 – knihovna ÚOCHB začala využívat prostory NTK kvůli rekonstrukci sídla ústavu. Do NTK byl nastěhován knižní fond, prozatím do oddělených prostor. V roce 2014 také proběhla analýza tištěného fondu ÚOCHB a byly jmenovány pracovní skupiny z řad zaměstnanců NTK a ÚOCHB pro sloučení fyzických fondů, pro integrace knihovničních činností a pro integraci technologií.

Již při integraci knihovny VŠCHT s NTK se projevila nutnost připravit a nasadit nové technické řešení pro centrální vyhledávání nad všemi knihovničními fondy, fyzickými i elektronickými, obou institucí. Příchodem knihovny ÚOCHB se akutnost nového řešení ještě zvýšila. Výběr a implementace nového discovery nástroje proto bude jedním z dalších kroků integračního procesu mezi knihovnami VŠCHT, ÚOCHB a NTK.

V létě 2015 došlo ke sloučení a deduplikaci časopiseckého fondu NTK, VŠCHT a ÚOCHB a fond ÚOCHB byl nastěhován do skladů NTK. Následně došlo k integraci knihovničního systému Aleph 500 mezi NTK a ÚOCHB. K samotné migraci systémů došlo v listopadu 2015, čímž byla knihovna ÚOCHB zaintegrována do NTK v oblasti tištěných fondů a všech klasických knihovničních služeb. Pro rok 2016 již zbývá dokončit poslední fázi integrace, a to zpřístupnění elektronických informačních zdrojů s centralizovaným vyhledáváním a dodáváním.

Jan Pokorný, vedoucí oddělení systémové architektury

ChemTK v dejvickém kampusu – rok druhý

V akademickém roce 2014/2015 pokračovalo prohlubování integrace akademické knihovny VŠCHT Praha a NTK. Jednoznačný úspěch integrace přivedl do sdružení dalšího významného partnera Kampusu Dejvice – Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i.

V druhé polovině roku 2015 byl kompletně přesunut tištěný fond ÚOCHB do NTK, a tak mohlo dojít k racionalizaci tištěných archivů časopisů (odstranění duplicit i triplicit z integrovaného fondu NTK, VŠCHT Praha a ÚOCHB). Zároveň byla dokončena integrace katalogu ÚOCHB do katalogu NTK a automatický přenos těchto dat do centrálního katalogu KNAV. Stejně jako pracovníci „ústřední knihovny“ VŠCHT Praha sídlí i knihovnice z Oddělení informačních technologií a služeb ÚOCHB v prostoru NTK, jako nedílná součást společné knihovny.

Na konci roku 2015 jsme podnikli první kroky v nejsložitější oblasti, a sice v koordinaci a optimalizaci požívání EIZ (zamezení duplicit, využití přístupu k EIZ ostatních institucí na terminálech NTK, snížení předplatného na základě prokazatelného překryvu uživatelů apod.). Již první úspory se pohybují pro každou z institucí v řádu statisíců korun.

Vedoucí Centra informačních služeb VŠCHT Praha – integrované knihovní části – byla pověřena sestavením týmu pro podporu akademické komunikace (PAK). Tým si klade za cíl shromažďovat, navrhovat, projednávat a předkládat vedení NTK konkrétní řešení z oblasti spolupráce uvnitř Kampusu Dejvice i mimo něj na národní i mezinárodní úrovni. Hlavními tématy, která tým řešil, byly sestavení společné kampusové Knihovní rady NTK, vzdělávání knihovníků ve službách, repozitář a problematika OA/Open Science, projekt CzechELib a příprava konference EFI 2015.

Na sklonku roku 2015 byly zahájeny první kroky na úpravě webu ChemTK tak, aby hladce a přitom funkčně zahrnul nově přistoupivší ÚOCHB.

Eva Dibuszová

vedoucí Centra informačních služeb VŠCHT Praha

Knihovní služby pro kampus

Abychom co nejlépe vyhověli potřebám rychle se měnícího akademicko-technického prostředí, transformovali jsme v roce 2015 referenční služby. Začátkem roku zaniklo oddělení referenčních a oborových služeb, byl (neformálně) založen referenční tým a (formálně) referát pro metodiku a specializované akademické služby. Kontinuita v poskytování tradičních referenčních služeb byla zajištěna a zároveň jsme ve spolupráci s nově vzniklým týmem pro podporu akademické komunikace (PAK) připravili podmínky a směrnice pro další rozvoj pokročilé uživatelské podpory.

Místo referenčních služeb připravovaných v zázemí (jako jsou rešerše, tvorba různých návodů a průvodců apod.) jsme se zaměřili na osobní a skupinové konzultace a instrukce. Ty jsou poskytované na míru specifickým uživatelským profilům a jejich informačním požadavkům a potřebám na tzv. **peer-to-peer learning** principu. Zjednodušeně: referenční knihovník pomáhá uživateli při práci s informacemi, informačními zdroji, standardy i nástroji jako zkušenější a pokročilejší **kolega** či poradce, nikoli jako jeho učitel či tutor anebo někdo, kdo pro uživatele udělá část jeho práce, která je nedílnou součástí jeho projektu nebo studia. Nový referenční tým dostal v roce 2015 za úkol smysluplně „vyplnit vakuum“ mezi učebnou a studovnou, mezi pracovištěm/laboratoří a informačním zdrojem a pomáhat co nejvíce uživatelům při plnění jejich studijních, výzkumných, odborných a podobných úkolů, potřeb a zájmů.

K tomu bylo nutno zajistit, aby stávající zaměstnanci odboru uživatelské podpory, kteří se chtěli stát součástí referenčního týmu, byli proškoleni a osvojili si řadu nových kompetencí a dovedností. Navíc se ukázalo jako nezbytné posílit vlastní řady o kolegyně a kolegy mimo knihovnickou profesi, se zkušenostmi z akademického prostředí (především v technických oborech) a se znalostmi specifických uživatelských zvyků a potřeb.

Zaškolení nováčků v poskytování knihovnických a asistovaných služeb a zároveň udržení vysoké úrovně standardně poskytovaných služeb vyžadovalo od kolegů mimořádné úsilí. Během roku 2015 došlo k obměně více než třetiny pracovníků v oddělení služeb a podstatnou část roku jsme se potýkali s podstavem až pěti úvazků. Navzdory nepříznivým okolnostem a zvýšené pracovní zátěži u pulťů jsme se podíleli také na zlepšení stávajících a přípravě řady nových služeb.

Ve spolupráci s jinými útvary (v první řadě s ICT, správou budovy a oddělením komunikace) a kolegy se nám podařilo výrazně rozšířit uživatelské pohodlí a nabídku a kvalitu služeb. Dramaticky jsme rozšířili otevírací dobu knihovny v neasistovaném režimu, zavedli „tužkomat“ (automat na kancelářské potřeby), přidali „ozvučené“ počítače, obohatili obsah webových stránek o mapu fondu a o aplikaci nově došlých čísel časopisů a zkonsolidovali a zlepšili stránky služeb, oborové průvodce a pomůcky pro vědu a výzkum. Spolupracovali jsme na zlepšování uživatelské přívětivosti katalogu Vufind a vyhledávače Summon. Odstranili jsme některé byrokratické překážky v procesu registrace a ve spolupráci s ICT zavedli automatický přístup a prodlužování registrací pro studenty České zemědělské univerzity v Praze.

V létě 2015 jsme se podíleli na obsahové prověrce fondu a ve spolupráci s oddělením komunikace jsme vytvořili nové letáky zaměřené na zákazníky využívající služby NTK v samoobslužném provozu. Spolupracovali jsme na integraci služeb s knihovnou ÚOCHB a připravili jsme prostory pro jejich fond. Na sklonku roku jsme připravili a zorganizovali

mystery shopping služeb knihovny, jehož závěry a doporučení pro nás budou cenným vodítkem při zlepšování služeb v roce 2016.

V oblasti pokročilé uživatelské podpory jsme zajistili poskytování zavedených služeb (rešerše, údržba oborových průvodců, konzultace na 3. NP) a přidali nové v rozšířené době, až do 20.00 hodin. Otevřeli jsme Konzultační koutek. V souladu s požadavky vysokých škol jsme začali nabízet studentům namísto vypracování rešerše individuální konzultace, během kterých se nejen dozví, jak spravovat, vyhledávat a zhodnotit informace ke svému tématu, ale také si mnohdy utřídí myšlenky a ujasní cíl své práce. Řada uživatelů, zejména studentů bakalářských programů, nabídky už využila a dali nám jednoznačně najevo svou spokojenost.

Připravili jsme a úspěšně vyzkoušeli model podpory při psaní vědeckých maturitních úkolů s Rakouským gymnáziem. V referátu pro metodiku a specializované akademické služby se nám povedlo zkoncipovat, vyzkoušet a rozjet program akademického psaní s ČVUT. Pomohli jsme třem vědcům publikovat v impaktovaných mezinárodních časopisech a dvěma doktorandům z ČVUT připravit a úspěšně odevzdat dizertační práce. Pro potřeby VŠCHT byla vytvořena analýza citovaných časopisů a ostatních zdrojů na základě publikační činnosti autorů této vysoké školy.

Jako první knihovna v České republice jsme získali STAR certifikát od Resource Sharing Initiative, mezinárodní koalice knihoven, které se angažují v optimalizaci sdílení informačních zdrojů mezi knihovnami a jejich uživateli ve světovém měřítku. Splnění kritérií statutu STAR dokládá, že meziknihovní služby a služby dodávání dokumentů v NTK se vyrovnají službám špičkových akademických knihoven vyznačujícím se silným zaměřením na uživatele a přístupem založeným na spolupráci.

S problematickou personální situací v přímých službách výrazně pomohli kolegové z referátu správy fondů, historického fondu a z oddělení meziknihovních služeb, kteří se na službách u pultů také podíleli významnou měrou a zároveň zvládli a nezřídka překonali všechny své primární úkoly (např. značný nárůst zařazovaných knih po zavedení neasistovaného provozu, propojení VPK s CPK ČR, katalogizace 2 770 vzácných tisků, prolnutí MVS s front-office službami a s akvizicí, nárůst vyřízených MVS požadavků o čtvrtinu).

Saša Skenderija, vedoucí odboru pro uživatelskou podporu

IT – rok změn

Rok 2015 byl rokem mnoha změn. Asi největší akcí byl upgrade datového centra. Pořídili jsme nová disková pole (hardware, úložiště), nové zálohovací řešení (hardware, úložiště, software), nové firewally (hardware, sítě) a nové servery (hardware, výpočetní výkon), vystavěli jsme nový virtualizační cluster (software, výpočetní výkon), rekonfigurovali SAN (dedikovaná síť pro úložiště) a správně nastavili firewall (software, sítě). Celkově jsme přesunuli zhruba 100 virtuálních serverů a zhruba 70 TB dat, kterážto akce nám uvolnila ruce svázané nedostatkem kapacity původního úložiště, odstranila mnohé nestability v různých systémech a systémy citlivé na práci s daty, jako jsou katalogy a repozitáře, jsou nyní mnohem svižnější.

Další větší akcí bylo nové vybavení Ballingova sálu. Dílo se podařilo, máme plně digitální konferenční sál s mnoha možnostmi na vylepšení a především jsme připraveni na budoucnost a rozšiřitelnost.

Dále jsme vytvořili nové terminálové řešení, které zajišťuje funkcionalitu veřejných počítačů v NTK. Jeho nasazení samozřejmě předcházely nezbytné úpravy infrastruktury, které umožnily i zavedení dalších služeb, jako jsou nové audiovizuální počítače pro veřejnost. Celý proces je navíc kodifikován a automatizován a lze jej opakovat za využití minimální práce.

Nové řešení informačních kiosků je ukázkou recyklace a využití open source technologií. Na stará zaměstnanecká PC jsme nainstalovali operační systém Linux a pomocí dalších open source nástrojů jsme vytvořili rozhraní, které nejen dokonale nahradilo původní komerční software, ale posunulo kiosky do stavu použitelnosti v současnosti.

Rovněž jsme v roce 2015 vytvořili aplikaci pro klientské využití zásuvek počítačové sítě ve veřejném prostoru. Zákazníci se tedy mohou připojit na internet i síťovým kabelem.

Modernizovali jsme i klíčové knihovní systémy, jako jsou Aleph, VuFind a Summon; především z hlediska uživatelského rozhraní. Systémy jsou rychlejší, přehlednější a uživatelsky přívětivé. Při příležitosti upgrade jsme integrovali katalog ÚOCHB a připojili náš katalog k CPK.

Největším úkolem pro rok 2016 je zejména nové řešení WiFi sítě, protože to současné je již za hranicí životnosti a přístup k internetu je pro valnou většinu našich zákazníků zásadní službou.

Ondřej Koch, vedoucí odboru pro informační technologie, ICT služby a infrastrukturu

Hospodaření NTK v roce 2015

V roce 2014 zahájila NTK první etapu transformace, jejímž cílem bylo prosadit NTK v akademickém prostředí, ve vědě a výzkumu a mezi odbornou veřejností jako vysoce specializovanou a spolehlivou instituci. Transformace se výrazně promítla i do činnosti ekonomického oddělení, zejména do oblasti personální.

Druhá etapa probíhala především v oblasti služeb. Změněná koncepce služeb s sebou přinesla zvýšené požadavky na výkon těchto služeb, což způsobilo, že někteří zaměstnanci ukončili svůj pracovní poměr, neboť nabízený tarifní plat nebyl s těmito požadavky v souladu.

Snahou NTK bylo systemizovaná místa obsazovat formou široce založených výběrových řízení. Nábor potřebných zaměstnanců však vážnul ze dvou důvodů: jednak se na trhu práce požadované mezioborové znalosti vyskytují zřídka, což způsobuje, že výběrová řízení bylo nutno opakovat, získané zaměstnance pak dlouhodobě zaučovat a kvalifikovat. Druhým důvodem byly právě nabízené platové podmínky, kdy jinak vhodný adept s vážným zájmem o zaměstnání v NTK nemohl tyto podmínky z existenčních důvodů přijmout.

Výše uvedené potíže byly jednou z hlavních příčin, proč se v roce 2015 nepodařilo obsadit celkem 8,5 přepočtených úvazků. Vlivem nedostatku kvalifikovaných zaměstnanců se rovněž nepodařilo dokončit některé plánované úkoly, na které byly rozpočtovány v roce 2015 finanční prostředky.

Pozornost ekonomického odboru a spolupráce s jednotlivými organizačními útvary byla tedy zaměřena zejména na personální a mzdovou činnost. Zvýšené úsilí však bylo věnováno i oblasti rozpočtu a finanční kontroly. V oblasti rozpočtu a kontroly došlo, vzhledem k nastavení interních pravidel, k posílení pravomoci a odpovědnosti pracovníků jednotlivých odborů, kteří vyčleněnou část rozpočtu spravují.

I nadále pokračovala úsporná opatření, částečně vynucená pozastavením některých plánovaných úkolů z důvodu absence odborných pracovníků, ve všech oblastech činnosti, což umožnilo převést do fondu reprodukce majetku částku 29 973 833 Kč. Navýšením fondu reprodukce majetku o uvedenou částku vznikla dostatečná rezerva na možné nákladné opravy spojené s budovou NTK.

Velmi významná byla efektivní spolupráce s ekonomickými pracovníky zřizovatele, ať již v oblasti odpisů, možnosti naplnění fondů, zejména rezervního fondu, tak i metodická a poradenská činnost.

Hospodářský výsledek před zdaněním činil v roce 2015 celkem 4 748 439 Kč z hlavní činnosti a 277 903 Kč z hospodářské činnosti.

Hospodářský výsledek po zdanění činil v roce 2015 celkem 3 630 559 Kč z hlavní činnosti a 227 903 Kč z hospodářské činnosti.

Celkový hospodářský výsledek po zdanění byl zaúčtován ve výši 3 908 463 Kč.

Výnosy z hlavní činnosti činily 311 597 501 Kč a 302 620 Kč z hospodářské činnosti.

Náklady z hlavní činnosti činily 306 788 847 Kč a 24 716 Kč z hospodářské činnosti.

Hospodářská činnost probíhala pouze výjimečně. Zahrnovala výhradně umožnění fotografování a filmování v prostorách NTK.

Konečný rozpis ukazatelů rozpočtu Národní technické knihovny na provoz na rok 2015 byl zřizovatelem stanoven v následující výši:

Položka	Částka v Kč
Náklady na provoz celkem	169 261 515,00
Výnosy vlastní orientační	16 257 463,00
Příspěvek na provoz celkem	153 004 052,00
Limit mzdových prostředků	39 218 260,00
v tom: limit prostředků na platy	38 846 260,00
limit OON	372 000,00
Příděl do FKSP	388 463,00
Ostatní běžné výdaje	113 397 329,00
Provozní běžné výdaje	100 129 818,00
Zákonné odvody	13 323 329,00
Limit počtu zaměstnanců – počet osob	145,39

Dále byly zřizovatelem NTK poskytnuty formou dotace finanční prostředky na výzkumný projekt LR 1301 – „Informace – základ výzkumu“ (IZV) ve výši 132 462 000 Kč a na mezinárodní konferenci NUŠL ve výši 149 530 Kč.

Příspěvek zřizovatele na činnost NTK činil v roce 2015 celkem 285 818 407 Kč. Tento příspěvek byl plně použit na zajištění činnosti dané statutem NTK.

V roce 2015 zaúčtovala NTK **výnosy** (účetová třída 6 celkem) ve výši **311 900 122** Kč. Z toho výnosy v hlavní činnosti 311 597 501 Kč (včetně příspěvku na provoz od zřizovatele a dotace od zřizovatele) a 302 620 Kč v hospodářské (jiné) činnosti.

Výnosy z poskytnutých služeb:

Položka	Skutečnost v Kč
Tržby za vlastní publikace	0
Tržby za řešerše	21 426,00
Tržby za prohlídky	21 979,23
Tržby za MMS od zahraničních subjektů	0
Tržby za kopie	325 435,00
Tržby za MMS od tuzemských subjektů	458 025,00
Tržby za registrace	876 750,00
Tržby za kopie obsahů periodik	1 975,70
Celkem	705 590,93

Výnosy z pronájmů majetku, který NTK dočasně nepotřebovala ke své hlavní činnosti:

Položka	Skutečnost v Kč
Pronájem bytu	88 624,56
Krátkodobé pronájmy	3 272 173,69

Dlouhodobé pronájmy	9 001 713,17
Pronájem vybavení	1 112 030,06
Služby ke krátkodobým pronájmům	240 185,66
Služby k dlouhodobým pronájmům	2 076 793,99
Celkem	791 521,13

Náklady NTK (účtová třída 5 celkem) byly účtovány ve výši 307 991 658 Kč, viz tabulka níže, z toho náklady v hlavní činnosti 307 966 942 Kč a 24 716 Kč v hospodářské (jiné) činnosti.

Položka	Skutečnost v Kč
Materiál	12 993 003,80
Elektrická energie, vodné, teplo	6 575 422,14
Opravy a údržba	7 034 838,54
Cestovné	678 397,97
Občerstvení, REPRE	190 004,30
Služby	186 689 056,18
Mzdy	39 470 919,00
Zdravotní a sociální pojištění	13 286 250,00
Pojištění odpovědnosti za pracovní úraz	109 418,00
FKSP	1 491 672,50
Pojištění budovy, poplatky mezinárodním organizacím	669 217,37
Odpisy	36 719 162,00
Náklady z DHM (položka 558)	517 734,60
Daň z příjmů	1 117 880,00
Ostatní náklady	448 682,52
Celkem náklady	991 658,92

Největší nákladovou položku v roce 2015 představovaly náklady na služby účtované na položce 518, a to ve výši 186 689 056 Kč. Na tento účet byly účtovány níže uvedené náklady:

Položka 518	Skutečnost v Kč
IZV dotace	132 095 000,00
IZV vklad	20 956 000,00
Poštovné, telefony	716 480,62
Úklid budovy (položka 518661)	6 125 818,79

Ostraha	7 552 535,10
Revize a správa technických zařízení	4 674 131,18
Správa budovy – (položka 518664)	1 437 973,68
MMS faktury, MMS vouchery (položka 184411)	541 594,55
Vazba časopisů (položka 51845)	363 455,00
Internet CESNET	631 910,40
Licenční poplatky elektronické časopisy	3 720 139,30
Podpora aplikací	1 857 542,79
SFX	538 054,05
Poplatky ALEPH	1 583 282,58
Právní služby (položka 518916)	508 752,56
Projekty VISK	545 891,70
Ostatní správa	482 655,42
Ostatní služby	2 357 838,46
Celkem	186 689 056,18

Druhou nejvyšší nákladovou položkou byly mzdové náklady ve výši 39 470 919,00 Kč. Z této částky činilo zákonné navýšení platů 221 630 Kč.

Třetí nejvyšší nákladovou položku tvořily zákonné odpisy, které byly v roce 2015 zaúčtovány ve výši 36 719 162 Kč. Z této částky bylo do fondu reprodukce majetku finančně převedeno 29 973 833 Kč. V souladu s ustanovením § 66, odst. 8, vyhlášky 410/2009 Sb. v platném znění byl výsledkově snížen fond reprodukce majetku o 6 745 329 Kč.

Souhrnné ukazatele nákladů (vč. zúčtování časového rozlišení z roku 2014)

Položka	Skutečnost v Kč
Knihy a časopisy v tištěné podobě	10 629 453,54
Knihovní fond elektronický (včetně licenčních poplatků)	156 672 812,82
Podpora infrastruktury, zpřístupnění IT	3 978 879,42
MMS, vazba knih, knihovní materiál	1 072 087,15
Správa budovy (doprava, úklid, ostraha, revize, poštovné, energie)	22 432 827,51
Opravy, údržba, revize, materiál	13 906 563,98
Osobní náklady (mzdy, odvody z mezd, příděl do FKSP)	53 255 050,00
Odpisy majetku	36 719 162,00
Ostatní provozní náklady	9 324 822,50
Náklady celkem	307 991 658,92

Péče o zaměstnance

Národní technická knihovna zajišťovala svým zaměstnancům závodní stravování formou poskytování stravovacích poukázek Ticket Restaurant firmy EDENRED, tj. stravování zaměstnanců v provozovnách veřejného stravování nebo v restauračních zařízeních.

Pravidelná péče o zaměstnance NTK byla realizována prostřednictvím fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP). Jednalo se zejména o příspěvek na rekreaci dětí zaměstnanců, dary při životních a pracovních výročích, poukázky na nákup v lékárně nebo sportovních zařízeních.

Zákonnou zdravotní preventivní péči hradila NTK z provozních prostředků.

Na závěr roku byl v budově NTK již tradičně pro zaměstnance a přátele NTK uspořádán vánoční koncert.

Ing. Jitka Šturmová, ekonomická náměstkyně

Statistiky

Hlavní statistické ukazatele činnosti NTK v roce 2015

		2012	2013	2014	2015	15/14
FONDY						
stav primárních fondů k 31. 12.	celkem	1 182 254	1 188 300	1 185 356	1 177 824	99%
základní fond		1 098 855	1 104 623	1 101 876	1 089 144	99%
speciální fond		83 198	83 469	83 469	83 469	100%
fond elektronických dokumentů		201	208	211	1 438	682%
volně přístupno	celkem	296 461	326 926	329 196	327 641	100%
přírůstek primárních fondů	celkem	5 633	6 046	4 176	3 763	90%
základní fond		5 292	5 767	4 176	3 763	90%
speciální fond		307	271	0	0	
fond elektronických dokumentů		34	7	0	0	
počet odebíraných titulů časopisů		1 294	1 282	1 226	754	62%
úbytek primárních fondů	celkem	4 983	4 859	6 923	16 295	235%
počet využívanýchází dat (kromě VPK a STM)		27	29	29	31	107%
vlastních		5	5	7	5	71%
na CD-ROM		3	3	3	0	0%
on-line na základě licence		19	21	21	26	124%
počet záznamůází dat OPAC a ISSN		698 556	747 495	752 258	756 028	101%
SLUŽBY						
vypůjčky z fondů knihovny	celkem	192 974	191 864	223 505	393 269	176%
ze základního fondu vč. prodloužení	celkem	108 703	110 181	111 050	111 767	101%
absenční	celkem	108 523	109 710	109 728	110 828	101%
osobní		108 244	109 350	109 246	110 474	101%
MVS		267	341	476	346	73%
MMS		12	19	6	8	133%
prezenční protokolované		180	471	1 322	939	71%
ze speciálního fondu	celkem	84 271	81 683	112 455	281 502	250%
z historického fondu		3 626	1 056	638	610	96%
vypůjčky elektronických dokumentů		3	12	0	0	
elektronické informační zdroje		80 642	80 615	111 817	280 892	251%
mezknihovní služby	celkem	9 328	9 674	8 450	7 317	87%
počet kladně vyřízených požadavků MVS		5 654	5 056	4 584	4 409	96%
počet kladně vyřízených požadavků MMS		3 674	4 618	3 866	2 907	75%
reprografické služby						
vyřízeno externích požadavků	celkem	8 559	8 239	7 149	6 051	85%
zhotoveno jednotek (vč. interních)	celkem	132 502	107 928	70 434	76 804	109%
xerokopíí (stran)		113 574	89 841	53 883	58 219	108%
zvětšenin (kusů)		0	0	0	0	
kopíí (souborů/stran) doručených elektronicky		15 992	15 364	13 912	15 940	115%
tisků (stran)		2 936	2 723	2 639	2 645	100%
Tiskový systém						
tisk (MFZ celkem)		395 179	361 227	420 880	415 421	99%
kopie (MFZ celkem)		104 609	49 187	43 420	43 181	99%
skan (MFZ celkem)		16 265	20 153	33 168	34 979	105%

Rezervační systém						
krátkodobé pronájmy (v hodinách)	18 867	14 065	16 139	16 254	101%	
dlouhodobé pronájmy (v hodinách)	70 558	70 177	73 006	73 158	100%	
VPK						
báze dat VPK	25 068	26 006	25 439	25 882	102%	
služby VPK prostřednictvím NTK	15 211	14 886	13 049	11 548	88%	
VZDĚLÁVÁNÍ						
počet vzdělávacích akcí	171	163	198	146	74%	
počet účastníků celkem	1 930	3 564	3 508	3 492	100%	
ZÁKAZNÍCI						
počet fyzických a virtuálních zákazníků	21 841	25 449	26 649	27 729	104%	
počet návštěvníků knihovny za rok	1 017 583	1 235 866	1 077 265	2 143 379	199%	
z toho virtuálních návštěvníků	534 000	696 231	534 376	1 574 529	295%	
ÚDAJE PRO STÁTNÍ STATISTIKU						
na nákup literatury vynaloženo	v tis. Kč	48 447	140 099	123 005	168 983	137%
počet míst ve studovnách		1 322	1 322	1 322	1 322	100%
počet zpracovaných rešersí a bibliografií		41	36	20	12	60%
počet vydaných publikací		18	21	2	2	100%
přepočtený stav pracovníků knihovny		143,68	142,94	136,78	135,16	99%>

Národní technická knihovna

Technická 6

Praha 6

2015

Účelová publikace

Neprodejné